

Bogdan Włodarczyk

PKO BP SA Regionalny Oddział Korporacyjny
w Olsztynie

Wpływ pochodzenia kapitału w polskim sektorze bankowym na podaż kredytów dla sektora niefinansowego

1. Wprowadzenie

Dostępność środków w globalnym systemie finansowym do czwartego kwartału 2008 r. wpływała ożywczo na gospodarki narodowe, powodując rozwój wielu regionów, branż, a także poprawę standardu życia w gospodarstwach domowych. W następnym roku rozpoczął się światowy kryzys finansowy, który spowodował zatrzymanie korzystnych trendów, a jego skutki odczuła cała gospodarka światowa oraz system bankowy. Kryzys finansowy uwrażliwił instytucje nadzorujące system finansowy, w tym również banki, na zwiększone ryzyko występujące w okresie dekoniunktury. Zmniejszone zaufanie na rynku usług finansowych w krótkim czasie wpłynęło na ograniczenie podaży kredytów, co potęgowało niekorzystne zjawiska gospodarcze. Obserwuje się tu pewnego rodzaju sprzężenie zwrotne zachodzące między koniunkturą gospodarczą a kondycją sektora finansowego – wzrost gospodarczy potrzebuje więcej kapitału, co z reguły poprawia wyniki sektora bankowego, i odwrotnie, silny system bankowy wspiera rozwój gospodarczy. Można zatem stwierdzić, że system finansowy kraju, a w jego ramach silny sektor bankowy, jest istotnym czynnikiem stabilizującym gospodarkę podczas kryzysów finansowych. Bardzo ważna jest zatem dbałość o jego stabilność i zapewnienie rozwoju gospodarczego kraju.

2. Polski sektor bankowy w latach 1996–2009

Przekształcenia ustrojowe zmieniły działalność sektora bankowego przez stopniową liberalizację prawa i wymagań licencyjnych. Do 1992 r. powstało 70 banków o kapitale mieszanym. Powstawanie zbyt dużej liczby banków, które często nie były rentowne i upadały, w 1993 r. doprowadziło do zaostrzenia przepisów licencyjnych. Jednocześnie rozpoczęła się prywatyzacja (zdominowana przez dysponujące kapitałem zagraniczne podmioty). W latach 1994–1998 licencje były wydawane tylko podmiotom uczestniczącym w restrukturyzacji banków o złej sytuacji finansowej. Po 1996 r. przestał obowiązywać przepis o maksymalnym 30-procentowym udziale kapitału zagranicznego w spółkach. Ze względu na przystąpienie Polski do OECD i zabieganie o akcesję do Unii Europejskiej zniesiono wszystkie formalne ograniczenia wobec banków zagranicznych¹.

W latach 1996 i 1999 rząd polski podjął decyzje, w wyniku których zaistniała możliwość objęcia więcej niż 50% kapitału banku przez inwestorów zagranicznych². To spowodowało, że w polskim systemie bankowym udział kapitału zagranicznego w finansowaniu aktywów jest relatywnie wysoki w porównaniu z większością dużych krajów Unii Europejskiej. L. Pawłowicz utrzymuje, że przeprowadzona w ten sposób prywatyzacja była najbardziej pożądana. Było jednak, i nadal jest, wiele wątpliwości podnoszonych w dyskursach politycznych i naukowych, dotyczących korzystniejszej dla przyszłości Polski stopniowej prywatyzacji banków z udziałem większościowym kapitału polskiego – jest to także przedmiotem rozważań w artykule.

Tabela 1. Udział inwestorów zagranicznych w polskim systemie bankowym w latach 2005–2009 (w %)

Udział inwestorów zagranicznych	2005	2006	2007	2008	2009
W aktywach	70	69,6	70,9	72,4	68,1
W kredytach dla sektora niefinansowego	69,8	69,9	70,1	71,4	68,7
W depozytach sektora niefinansowego	66,7	66,5	67,5	67,6	66
W funduszach własnych	73,1	72,9	70,1	69,7	67,7
W wyniku finansowym netto	73,1	72	68,4	66,2	56,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KNF.

¹ A. Wojownik-Filipkowska, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w polskim systemie bankowym* [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce*, red. W. Karaszewski, UMK, Toruń 2003.

² L. Pawłowicz, *Transformacja polskiego systemu bankowego* [w:] *Dylematy integracji rynku finansowego*, red. L. Pawłowicz, Oddk, Gdańsk 2007.

Tabela 2. Liczba banków w systemie bankowym z kapitałem krajowym i zagranicznym w latach 1996–2009

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Wyszczególnienie	1475	1376	1272	858	753	711	664	658	653	649	647	645	649	643
Sektor bankowy	1450	1348	1241	819	707	665	619	612	609	599	595	591	589	586
Banki krajowe	56	53	52	38	27	23	14	12	13	11	11	11	11	11
– komercyjne z przewagą kapitału krajowego	1394	1295	1189	781	680	642	605	600	596	588	584	582	578	575
– spółdzielcze	25	28	31	39	46	46	45	46	44	50	52	54	60	57
Banki zagraniczne	25	28	31	39	46	46	45	46	44	50	52	53	60	57
– komercyjne z przewagą kapitału zagranicznego	–	–	–	–	–	–	–	–	3	7	12	13	15	17
– oddziały instytucji kredytowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Polski rynek finansowy w obliczu kryzysu finansowego w latach 2008–2009*, UKNF, Warszawa 2010; *Raporty o stabilności systemu finansowego za 2003, NBP, Warszawa 2004.*

Kapitał zagraniczny w polskim sektorze bankowym funkcjonuje głównie w formie akcji (nabytych podczas prywatyzacji). Około 70% aktywów jest kontrolowanych przez udziałowców zagranicznych (tabela 1). W prezentowanym okresie udział inwestorów zagranicznych w aktywach nieznacznie zmalał o 1,9%. Nie stwierdzono także istotnych zmian w kredytowaniu sektora niefinansowego i depozytach. O 5,4% inwestorzy zagraniczni obniżyli udział w funduszach własnych. Obniżył się także udział w wyniku finansowym netto z 73,1% do 56,1%.

Na koniec grudnia 2009 r. na polskim rynku usług bankowych działały 643 banki, w tym 586 spółdzielczych, 11 komercyjnych z przewagą kapitału polskiego, 57 komercyjnych z przewagą kapitału zagranicznego i 17 oddziałów instytucji kredytujących (tabela 2). Wszystkie podmioty dysponują siecią placówek w liczbie ponad 15 tys. łącznie.

Sektor bankowy to konkurencja doskonała – bez większych barier wejścia i wyjścia po spełnieniu niezbędnych prawnych, kapitałowych i instytucjonalnych wymogów. Uwzględniając jednak siłę kapitałów i oddziaływanie na sferę realną (sektor niefinansowy – gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, instytucje niekomercyjne), można stwierdzić, że rynek usług bankowych charakteryzuje się konkurencją monopolistyczną, w której istnieje wiele banków mających realny wpływ na rynek. Sektor bankowy ciągle jeszcze jest niewyeksplorowany, świadczą o tym wskaźnik ubankowienia Polaków³ oraz liczba instytucji kredytujących ubiegających się w Komisji Nadzoru Finansowego o pozwolenie na prowadzenie działalności bankowej w Polsce (według komunikatów Komisji Nadzoru Finansowego z 2010 r. liczba wniosków złożonych na wydanie licencji na prowadzenie czynności bankowych dobiega 100 i są to głównie inwestorzy zagraniczni).

3. Podaż kredytów dla sektora niefinansowego w latach 1996–2009

Badaniom poddano sektor niefinansowy składający się z następujących podsektorów: przedsiębiorstwa, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorcy indywidualni, rolnicy, osoby prywatne oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych. W podsektorze przedsiębiorców indywidualnych kryterium była liczba zatrudnionych – są to osoby fizyczne pro-

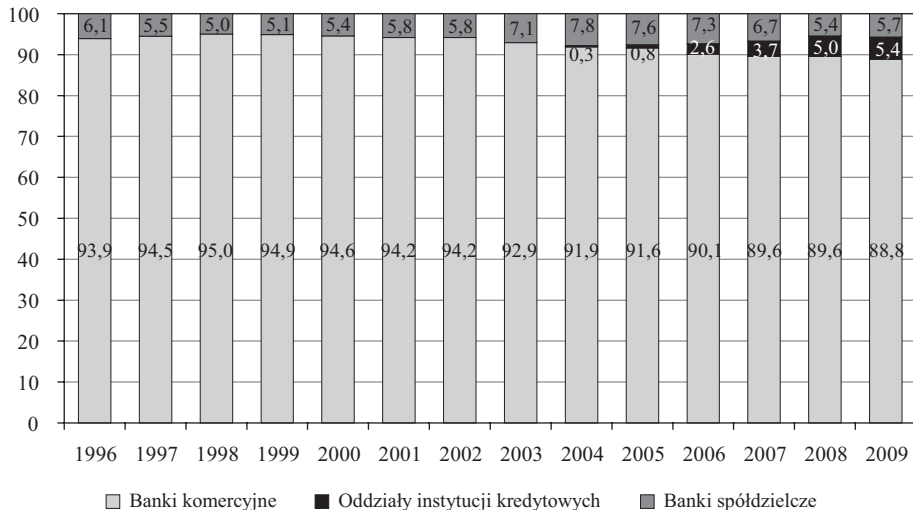
³ Wskaźnik ubankowienia – procentowa wartość osób powyżej 20 roku życia posiadających konto osobiste; według badań Departamentu Systemu Płatniczego NBP wskaźnik ubankowienia wynosi 76%, co stanowi szóste miejsce od końca wśród krajów UE – średnia dla 27 krajów UE na koniec 2008 r. wynosiła 87%, przodują tu kraje skandynawskie, w których wskaźnik ubankowienia wynosi 99%. *Porównanie wyników badań ubankowienia Polaków przeprowadzonych przez NBP w 2006 i 2009 r.*, NBP, Warszawa 2009.

wadzące działalność gospodarczą, zatrudniające do dziewięciu osób włącznie. Wyodrębniono również podsektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – obejmuje on większość jednostek zaliczanych dotychczas do pozostałych jednostek niefinansowych. Zgodnie ze standardami UE termin „gospodarstwo domowe” obejmuje przedsiębiorców indywidualnych, osoby prywatne i rolników indywidualnych.

Na rynku podaży kredytów dla sektora niefinansowego działają banki komercyjne, spółdzielcze oraz oddziały instytucji kredytujących⁴. O ile banki komercyjne i spółdzielcze działają od początku okresu badawczego, o tyle oddziały instytucji kredytujących są stosunkowo krótko na rynku (od 2004 r.). Dynamicznie rozwinęły działalność komercyjną i na koniec 2009 r. miały porównywalny z bankami spółdzielczymi udział w rynku kredytowym. Na koniec badanego okresu banki spółdzielcze obsługiwały 5,7% rynku, co w wolumenach stanowiło 35,4 mld zł (rys. 1). Oddziały instytucji kredytujących w analogicznym okresie obejmowały 5,4% udziału, co w wolumenach stanowiło 33,5 mld zł. Przyczyn tak dużego tempa wzrostu instytucji kredytujących można się doszukiwać w dopasowanej do klientów ofercie produktowej i dobrym przygotowaniu organizacyjno-technologicznym. Oddziały instytucji kredytujących to przecież placówki banków lub instytucji kredytowych zagranicznych wykorzystujących działalność transgraniczną oraz swobodę przepływu kapitału. Najbardziej rozpoznawalnym oddziałem instytucji kredytującej w Polsce jest Polbank. Grecka korporacja finansowa wykorzystująca swoje doświadczenia, nowoczesny system informatyczny i wiele dobrze przygotowanych produktów promowanych w kampaniach marketingowych odniosła duży sukces na polskim rynku detalicznym.

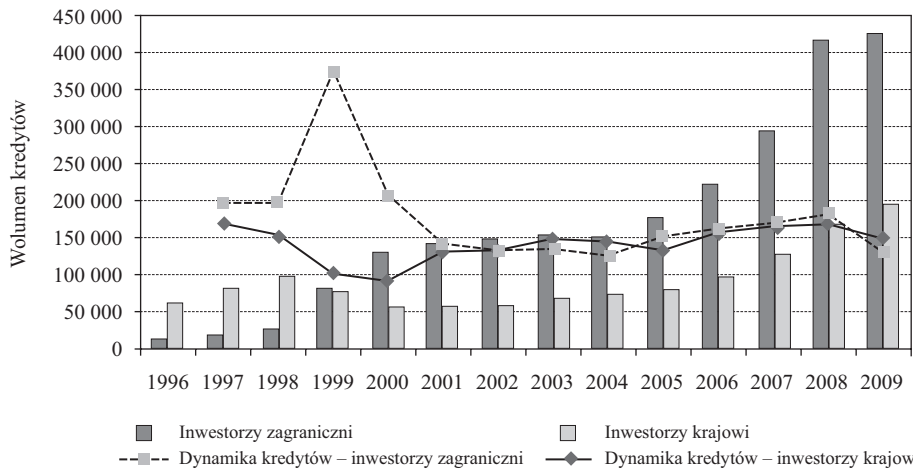
W latach 1996–2009 nastąpił ponad ośmiokrotny wzrost podaży kredytów w sektorze niefinansowym (rys. 2). Wolumeny kredytów wzrosły z 72,9 mld zł w 1996 r. do 620,2 mld zł w 2009 r. Udział banków z kapitałem zagranicznym w kredytach dla sektora niefinansowego wzrósł z 16% w 1996 r. do 69% w 2009 r. Spowodowało to, że banki z kapitałem zagranicznym finansujące polskie gospodarstwa domowe, przedsiębiorców i instytucje niekomercyjne mają obecnie istotny wpływ na rozwój tego sektora, przez co uzyskały znaczący wpływ na rozwój gospodarczy Polski. Na uwagę zasługuje także dynamika podaży (rys. 2,

⁴ Instytucją kredytową, zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 17 prawa bankowego, jest podmiot mający swoją siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich UE, lecz poza granicami Polski, prowadzący we własnym imieniu i na własny rachunek, na podstawie stosownego zezwolenia wydanego przez Komisję Nadzoru Bankowego, działalność w zakresie przyjmowania depozytów lub innych środków powierzonych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym, w zakresie udzielania kredytów lub wydawania pieniądza elektronicznego. Działalność oddziałów instytucji kredytujących w Polsce datuje się od 1 maja 2004 r., odkąd obowiązują unijne zasady funkcjonowania sektora bankowego opierające się na swobodzie przepływu kapitału i swobodzie przepływu usług.

Rys. 1. Struktura podaży kredytów w sektorze niefinansowym w latach 1996–2009 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Analiz NBP.

Rys. 2. Podaż kredytów dla sektora niefinansowego w polskim sektorze bankowym banków krajowych i zagranicznych wraz z dynamiką

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Analiz NBP.

Tabela 3. Dynamika podaży kredytów dla sektora niefinansowego (w %)

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Inwestorzy zagraniczni	153	153	293	162	110	103	104	99	117	126	133	141	102
Inwestorzy krajowi	131	121	79	71	102	103	115	113	105	124	130	132	116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Analiz NBP.

tabela 3). W badanym okresie największe przyrosty kredytów udzielanych przez banki zagraniczne z dominującym kapitałem zagranicznym obserwujemy w latach 1998–2001. Związane jest to z przebudową własnościową sektora i przejmowaniem banków krajowych przez kapitał zagraniczny. W kolejnych latach, do 2003 r., wzrost był porównywalny. Lata 2003 i 2004 to okres dekonunktury gospodarczej, w których banki zagraniczne z kapitałem zagranicznym znacznie ograniczyły działalność kredytową. Tylko w tych dwóch latach banki krajowe, stanowiące zdecydowanie mniejszą siłę kapitałową oraz mające ponad dwukrotnie mniejszy udział w podaży, udzieliły czterokrotnie więcej kredytów dla sektora niefinansowego (17,13 mld zł) niż banki z kapitałem zagranicznym (4,22 mld zł). Do 2009 r. ich dynamika podaży była porównywalna.

4. Podaż kredytów dla sektora niefinansowego w okresie światowego kryzysu finansowego

Kryzys finansowy może być postrzegany jako pojawienie się silnych zakłóceń w systemie pośrednictwa finansowego, co może spowodować zaburzenia w realnej sferze gospodarki. Efektem jest spadek albo pogłębienie się występującego już spadku produkcji⁵. Kryzys to też zmiana cen aktywów prowadząca do krytycznego położenia uczestników rynków finansowych. Według ekonomisty F. Mishkina to proces dezorganizacji rynku finansowego, który przestaje pełnić swoją funkcję kanału efektywnej alokacji zasobów⁶. Różnorodność definicji implikuje różne klasyfikacje kryzysów finansowych. Możemy mówić o podziale na kryzysy walutowe, bankowe, zadłużenia itd. W ekonomii wszystkie sfery się przenikają i coraz częściej mówi się o kryzysie systemowym, kiedy problemy

⁵ A. Sławiński, *Rynki finansowe*, PWE, Warszawa 2006.

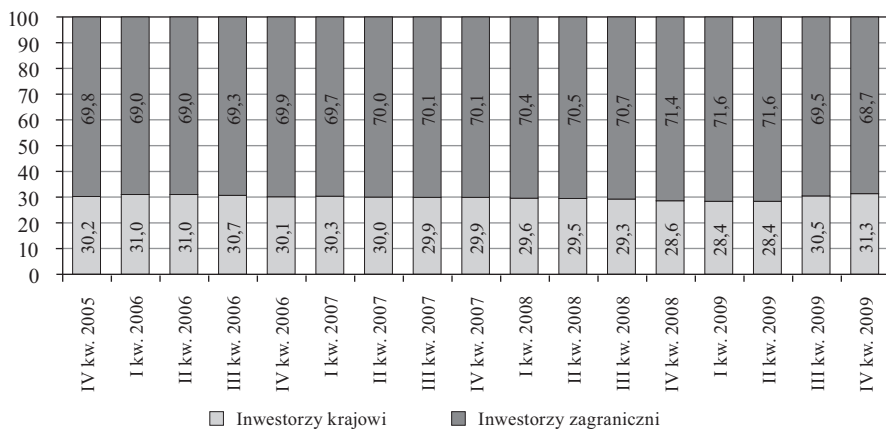
⁶ F.S. Mishkin, *Asymmetric Information on Financial Crises: A Historical Perspective*, National Bureau of Economic Research Working Paper, No. 3400, 1990.

dotykają wszystkich elementów systemu finansowego. Następstwem jest też kryzys strukturalny całej gospodarki⁷. Właśnie taka sytuacja wystąpiła w latach 2008 i 2009. Rozpoczęcie ostatniego światowego kryzysu finansowego ekonomiści zgodnie datują na 15 września 2008 r., kiedy to Lehman Barthes Bank, mający 158-letnią historię, ogłosił niewypłacalność. Po ogłoszeniu bankructwa Lehman Barthes Holdings Inc. rynek międzybankowy praktycznie przestał istnieć. Zdolność pozyskiwania środków na działalność bieżącą i aktywną banków została ograniczona do krótkich, niewielkich kwot i tylko dla dużych podmiotów rynku. Pogarszająca się kondycja sektora niefinansowego wywołana wzrostem bezrobocia, problemami przedsiębiorstw oraz deprecjacja złotego spowodowały pogorszenie aktywów kredytowych banków. Czynniki te spowodowały niepewność, czy system bankowy będzie mógł spełniać swoją funkcję i dostarczać kapitał sektorowi realnemu. Zagadnienie to niepokoiło nie tylko banki z kapitałem zagranicznym, których spółki matki przeżywały duże problemy z płynnością, lecz także banki krajowe, mimo że w okresie bezpośrednio przed kryzysem były odpowiednio dokapitalizowane i znajdowały się w bardzo dobrej kondycji finansowej gwarantującej generowanie stabilnych dochodów. W kolejnych miesiącach następne amerykańskie i japońskie banki oraz instytucje finansowe traciły swoją wiarygodność i wskutek wycofywania z nich przez klientów instytucjonalnych i indywidualnych znacznych kapitałów ogłaszały upadłość. W Europie pierwszymi „ofiarami” kryzysu były banki i instytucje finansowe Islandii i Węgier, a następnie Łotwy, Litwy i Estonii.

Do Polski fala negatywnych reperkusji światowego kryzysu finansowego dotarła później i dotknęła przede wszystkim funkcjonujące w Polsce banki z kapitałem zagranicznym. Pozostałe branże gospodarki, początkowo z silnym popytem wewnętrznym i konkurencyjnym eksportem, potrafiły oprzeć się narastającej fali negatywnych skutków kryzysu. Banki z kapitałem zagranicznym miały problemy z dopływem wystarczającej ilości kapitałów od banków matek, co z niedostateczną wielkością depozytów na finansowanie bieżącej działalności wpłynęło na podaż kredytów dla sektora niefinansowego. Ograniczona podaż w 2009 r. obniżyła także o 2,7% udział banków z kapitałem zagranicznym w ogólnej strukturze sektora niefinansowego (rys. 3). W wolumenach daje to więcej o 17 mld zł kredytów udzielonych przez banki z kapitałem krajowym niż przez banki z kapitałem zagranicznym. Zmniejszenie podaży kredytów na polskim rynku w bankach z kapitałem zagranicznym w okresie światowego kryzysu lat 2008 i 2009 było kolejnym tego typu działaniem wstrzymującym podaż, jak w okresie dekonunktury w latach 2003 i 2004. Powtarzalność zjawiska ogranicza zaufanie do

⁷ H. Żukowska, *Stabilność i czynniki destabilizujące system bankowy – przykład Rosji po 1990 roku*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2007.

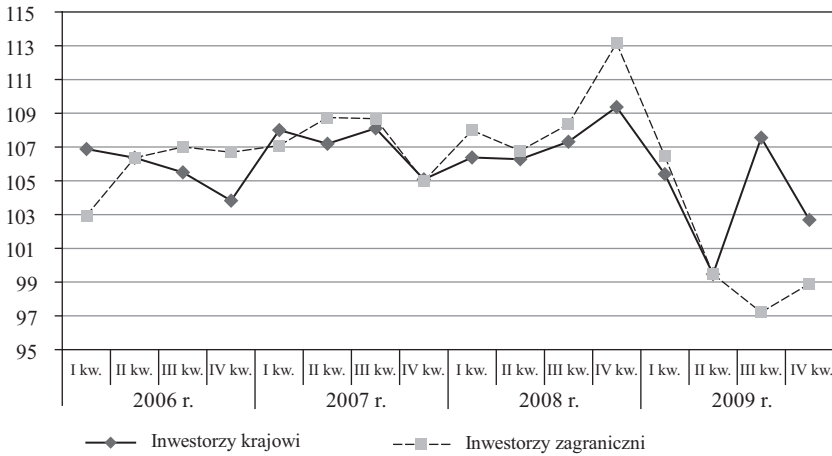
kapitału zagranicznego i determinuje konieczność zmian w strukturze kapitału w polskim sektorze bankowym.

Rys. 3. Udział kredytów dla sektora niefinansowego w bankach krajowych i zagranicznych w latach 2005 i 2006 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Analiz NBP.

Od pierwszego kwartału 2009 r. dynamika kredytowania banków z przewagą kapitału krajowego przewyższa dynamikę kredytowania banków z przewagą kapitału zagranicznego (rys. 4). Wolumeny udzielanych kredytów przez banki krajowe dla sektora niefinansowego w okresie kryzysu były większe od wolumenów kredytów udzielanych przez banki zagraniczne. W 2009 r. salda kredytowe banków z kapitałem zagranicznym spadły o 40,8 mld zł i był to 3,4 razy większy spadek niż w bankach z kapitałem krajowym. Banki, ratując płynność po dużych wahaniciach walutowych i praktycznie zamrożeniu rynku międzybankowego, przestały udzielać kredytów głównie walutowych. Istotne zmniejszenie ilości pieniądza w gospodarce narodowej przeznaczanego na inwestycje i konsumpcję widoczne było przede wszystkim w branżach budowlanej i przemysłu ciężkiego oraz w znacznym ograniczeniu kredytów konsumpcyjnych i hipotecznych dla gospodarstw domowych. Mała podaż błyskawicznie przełożyła się na cenę pieniądza, po jakiej sfera realna finansowała działalność bieżącą i inwestycje. Wraz z podniesieniem cen surowców oraz niestabilnością rynku walutowego koszty wytworzenia dóbr i usług wzrosły, co z kolei stało się przyczyną gorszej kondycji wielu przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Rys. 4. Dynamika kredytów dla sektora niefinansowego w latach 2006–2009 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Analiz NBP.

Mimo znacznych spadków PKB w gospodarkach światowych, w Polsce dało się odczuć spowolnienie gospodarcze. Na krajowym rynku finansowym nie zachodziły zjawiska identyfikowane jako główne przyczyny światowego kryzysu finansowego⁸. Mimo to banki z kapitałem obcym istotnie ograniczyły finansowanie sfery realnej w Polsce. Można zatem wnioskować, że utrzymujący się dodatni wskaźnik PKB Polski w latach światowego kryzysu był m.in. efektem zwiększonego kredytowania działalności gospodarstw domowych, przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji niekomercyjnych przez banki z rodzimym kapitałem.

Również naukowcy, np. M. Iwanicz-Drozdowska, W. Jaworski i Z. Zawadzka, wskazują następujące zagrożenia dla polskiej gospodarki⁹:

- finansowanie tylko takich przedsięwzięć, które nie będą konkurowały z interesem dużych banków zagranicznych,
- pozbawienie gospodarki środków w przypadku zjawisk kryzysowych,
- niemoc NBP w oddziaływaniu za pomocą instrumentów pieniężnych na banki, gdyż ich płynność zależy od banków matek.

⁸ Hossa na rynku kredytów hipotecznych o niskim standardzie w Stanach Zjednoczonych, powszechne wykorzystywanie sekurytyzacji i derywatów kredytowych do dystrybucji ryzyka i znaczny udział w transakcjach rynkowych wyłączonych spod nadzoru, alternatywnego systemu bankowego (*shadow banking system*). *Polski rynek finansowy...*

⁹ M. Iwanicz-Drozdowska, W. Jaworski, Z. Zawadzka, *Bankowość. Zagadnienia podstawowe*, Poltext, Warszawa 2006.

Okres światowego kryzysu finansowego pokazuje, że funkcjonowanie systemu bankowego w Polsce nie gwarantuje przepływu kapitału do rozwijającej się gospodarki w okresie dekoniunktury. W czasie spowolnienia gospodarczego spada dostęp do kredytów dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw będących nawet w dobrej kondycji finansowej, mających obiecujące perspektywy działania oraz odpowiednie zabezpieczenia. Gwałtowne ograniczenie podaży kredytów w czasie kryzysu w latach 2008 i 2009 było wynikiem nie tylko szoku, jakiego doświadczyły poszczególne instytucje finansowe, i skutków spowolnienia w sferze realnej, lecz przede wszystkim spadku poziomu zaufania w gospodarce.

5. Podsumowanie

Od początku przekształceń ustrojowych w polskim systemie finansowym, a głównie w sektorze bankowym, zaczął dominować kapitał zagraniczny. Na skutek fuzji i przejęć międzynarodowe korporacje finansowe oraz banki w krótkim okresie przejęły rynek usług bankowych w Polsce. Taki stan rzeczy wydawał się korzystny dla młodej i ciągle rozwijającej się gospodarki kraju. Nowe banki dostarczały kapitału, technologii i międzynarodowych rozwiązań w dziedzinie finansów. Wraz z akcesją Polski do Unii Europejskiej i przyjęciem rozwiązań prawnych dominację kapitału zagranicznego spotęgowało pojawienie się oddziałów instytucji kredytujących i przedstawicielstw banków zagranicznych.

Zdaniem autora suwerenność gospodarcza i stabilność systemu finansowego kraju może być zagrożona, jeśli strategiczne decyzje finansowe, inwestycyjne i kredytowe będą zapadać w zagranicznych ośrodkach decyzyjnych. W sektorze bankowym problemy wynikające ze zdominowania sektora przez kapitał zagraniczny to:

- ograniczanie nadzoru w stosunku do banków z kapitałem zagranicznym,
- zmniejszenie płynności sektora z powodu zależności banków z kapitałem zagranicznym od banków matek,
- brak pośrednictwa we właściwej alokacji kapitału w gospodarce narodowej,
- ograniczenie środków finansowych na inwestycje i konsumpcję dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych,
- zwiększenie kosztów finansowania gospodarki narodowej,
- ograniczenie przepływów międzynarodowej wymiany walutowej,
- ograniczenie rynku międzybankowego.

Wskazane zagrożenia będą miały istotny wpływ na sferę realną gospodarki, co przełoży się na wzrost gospodarczy.

Badania wykazały, że w okresie kryzysu banki z kapitałem zagranicznym drastycznie ograniczyły podaż kredytów w Polsce. W latach 2008 i 2009 do gospodarki narodowej pieniądź płynął głównie z banków krajowych. System bankowy znacznie oddziałuje na wzrost gospodarczy kraju, co powoduje konieczność poszukiwania rozwiązań systemowych, które pozwolą wzmocnić przede wszystkim polski system bankowy. Wsparcie tego sektora powinno polegać nie tylko na regulacjach ostrożnościowych i dokapitalizowaniu banków, lecz przede wszystkim na zmianie proporcji kapitałów krajowych i zagranicznych. Wspieranie polskiego kapitału bankowego leży w interesie lokalnych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz czyni system finansowy bezpiecznym, szczególnie w okresie światowych kryzysów finansowych.

Literatura

- Ancyparowicz G., *Polski sektor bankowy w czasie spowolnienia wzrostu gospodarczego po kryzysie subprime* [w:] *Banki na rynku finansowym – dziś i w przyszłości*, red. M. Dębniwska, UWM, Olsztyn 2010.
- Iwanicz-Drozdowska M., Jaworski W., Zawadzka Z., *Bankowość. Zagadnienia podstawowe*, Poltext, Warszawa 2006.
- Mishkin F.S., *Asymmetric Information on Financial Crises: A Historical Perspective*, National Bureau of Economic Research Working Paper, No. 3400, 1990.
- Pawłowicz L., *Transformacja polskiego systemu bankowego* [w:] *Dylematy integracji rynku finansowego*, red. L. Pawłowicz, Oddk, Gdańsk 2007.
- Polski rynek finansowy w obliczu kryzysu finansowego w latach 2008–2009*, UKNF, Warszawa 2010.
- Porównanie wyników badań ubankowienia Polaków przeprowadzonych przez NBP w 2006 i 2009 r.*, NBP, Warszawa 2009.
- Raporty o stabilności systemu finansowego za 2003*, NBP, Warszawa 2004.
- Sławiński A., *Rynki finansowe*, PWE, Warszawa 2006.
- Wojownik-Filipkowska A., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w polskim systemie bankowym* [w:] *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce*, red. W. Karaszewski, UMK, Toruń 2003.
- Żukowska H., *Stabilność i czynniki destabilizujące system bankowy – przykład Rosji po 1990 roku*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2007.

The Impact of the Sources of Capital in the Polish Banking Industry on the Supply of Loans for the Non-Financial Sector

The systemic transformation of Poland's financial system and, in particular, its banking sector, has been marked by the inflow of foreign capital. As a result of mergers and acquisitions, international financial corporations and banks have gained control over the Polish market of

banking services. By 2008, the availability of financial resources in the global financial system had had a positive effect on the national economies of industrialised countries, leading to the expansion of a number of industries and regions as well as higher household living standards. This period was followed by the global financial crisis, putting an end to the favourable trends and adversely affecting the entire world economy and its banking system. The results of the research conducted in 2008 and 2009 indicate that the Polish national economy was mainly supported by the inflow of funds from domestic banks, which hold only 32.3% of capital in the sector. Such an unfavourable capital structure, in the context of the predominant impact of the banking system on the real economy, necessitates seeking new solutions aimed to strengthen the Polish banking system.

Bogdan Włodarczyk – magister, PKO BP SA Regionalny Oddział Korporacyjny w Olsztynie.

Zainteresowania naukowo-badawcze: teoria i praktyka sektora finansowego, w szczególności rynek kredytów w okresach dekonjunktury gospodarczej oraz kryzysów finansowych.

e-mail: bogdan.wlodarczyk@pkobp.pl